

Datum

2022-03-18

Diariernr (åberopas)

A728.327/2021

Saknr

000

Er referens

XXX

Infrastrukturdepartementet

i.remissvar@regeringskansliet.se

med kopia till

i.esd.remiss@regeringskansliet.se

Säker och kostnadseffektiv it-drift - förslag till varaktiga former för samordnad statlig it-drift (SOU 2021:97)

Sammanfattning

Polismyndigheten avstyrker förslagen i den del som avser tillämpningsområdet för författningsförslaget. Polismyndigheten tillstyrker i övriga delar förslagen i utredningen, med de synpunkter som redovisas nedan.

Polismyndigheten gör bedömningen att förslaget om frivillig anslutning till den samordnade statliga it-driften inte utgör ett tillräckligt skydd och att Polismyndigheten ska undantas från författningsförslagets tillämpningsområde, på samma grunder som gäller för till exempel Säkerhetspolisen.

Polismyndigheten ser dock att det kan finnas behov av att kunna ansluta till delar av det tjänsteutbud som ska ingå i den samordnade statliga it-driften, beroende på vad detta tjänsteutbud kan komma att omfatta.

Polismyndigheten ser att förslagen för flera myndigheter bör kunna utgöra ett gott stöd för förmågan att bedriva en säkrare och mer kostnadseffektiv it-drift, i kombination med de lagar och föreskrifter som redan gäller för myndigheternas it- och informationssäkerhet.

Polismyndighetens synpunkter

1.1 Tillämpningsområde och frivillig anslutning (3 och 11 §§)

Polismyndigheten är inte undantagen från utredningens förslag om en samordnad statlig it-drift, så som är fallet för Säkerhetspolisen och Försvarsmyndigheterna. Anslutningen ska enligt förslagen vara frivillig vilket för Polismyndighetens del dock inte kan anses utgöra ett tillräckligt skydd.

Polismyndigheten har på samma grunder som bland annat Säkerhetspolisen en särställning vad gäller specifika krav för it-drift och utredningen saknar en redovisning av denna typ av verksamhet i ett större sammanhang och när det gäller samverkan brottsbekämpande myndigheter emellan. Polismyndighetens

brottsutredande, forensiska med mera verksamhet har olika särregleringar och omgärdas av it-stöd med förstärkta säkerhetsskyddsåtgärder för verksamheten men som även avser anställda inom myndigheten.

Polismyndigheten har en relativt stor it-avdelning och det finns varken idag eller för framtiden något behov av att nyttja samordnad statlig it-drift. Information som hanteras i myndighetens verksamhet har ofta ett högt skyddsvärde och de metoder som används måste vara skyddade, vilket medför att Polismyndigheten även fortsatt kommer att nyttja egna it-lösningar i stor utsträckning.

Mot bakgrund av bland annat dessa skäl är utkontraktering eller deltagande i samordnad statlig it-drift överhuvudtaget inte ett alternativ för Polismyndigheten. Polismyndigheten bör därför ingå bland de myndigheter som i förslagets 3 § undantas från tillämpningsområdet.

1.1 Samordnat statligt tjänsteutbud (4, 5, 7 §§)

Av förslagets 4 och 5 §§ framgår att i den samordnade statliga it-driften ska ingå det samordnade statliga tjänsteutbudet.

Utredningen redovisar inte vilka nationella tjänster som kan komma att ingå i det statliga tjänsteutbudet eller om även de tjänster och byggblock som ingår i den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen (se avsnitt 4.4), eller EU-regelverk kan komma att omfattas. Vilka närmare tjänster som ska ingå ska beslutas av den samordnande myndigheten enligt förslagets 7 §.

Polismyndigheten är redan idag ansluten till tjänster som ingår i den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen, som Digital post (Mina meddelanden). För framtiden kan det finnas behov av att även ansluta till angränsande tjänster som Mina Ombud. Det finns även EU-regelverk som förutsätter användning av vissa gemensamma tjänster, infrastruktur eller informationsutbyten, där Polismyndigheten omfattas. Detta gäller till exempel SDG-förordningen (Single Digital Gateway), eIDAS-förordningen med flera.

Om det är avsikten att dessa förvaltningsgemensamma infrastruktur tjänster ska omfattas, bedömer Polismyndigheten att den föreslagna förordningen behöver justeras. Mot bakgrund av att Polismyndigheten bör undantas från tillämpningsområdet vad gäller samordnade it-driftstjänster men att det kan komma att finnas tjänster som det även fortsatt behöver vara möjligt att ansluta till, finns behov av en uppdelning av den föreslagna förordningen. En del som avser samordnade statliga driftstjänster, där Polismyndigheten vill undantas och en annan del som avser ett samordnat tjänsteutbud, där Polismyndigheten kan ansluta på samma sätt som idag.

Det är önskvärt att det i den fortsatta beredningen av förslagen tydliggörs något om vad det samordnade statliga tjänsteutbudet kan komma att avse för tjänster.

1.2 Dataskydd (13-17 §§)

Om Polismyndigheten ska omfattas av den föreslagna förordningen till någon del, saknar myndigheten en redovisning av dataskyddsbestämmelserna inom brottsbekämpningsområdet och vad förslagen skulle få för påverkan på integritetsskyddet och nuvarande regelverk. Den föreslagna förordningen hänvisar i 13-17 §§ enbart till den allmänna dataskyddsförordningen och borde kompletteras med hänvisning till särreglering för brottsbekämpande myndigheter eftersom bland annat bestämmelser om säkerhet skiljer sig åt.

10.6.2 Cyber- och informationssäkerhet samt säkerhetsskydd

Polismyndigheten anser att det saknas tydliga krav i författningsförslagen för hur en adekvat nivå av cyber- och informationssäkerhet ska ombesörjas. Samma invändning gäller även angående författningsförslag i frågan om säkerhetsskydd. Samverkan mellan MSB eller Säpo och den samordnade myndigheten riskerar att utgöra en otillräcklig grund för åtgärder inom området, särskilt med tanke på konstaterade brister och att höjd säkerhet är ett av huvudsyftena bakom förslagen.

Även om den s.k. ansvarsprincipen medför att det inte går att överlåta det ansvar den egna myndigheten har för en säker datahantering, hindrar inte detta att vissa åtgärder skulle kunna kravställas i författningsförslaget. Man skulle till exempel kunna kräva att leverantörsmyndigheter kan påvisa att man har en strukturerad och kontinuerlig säkerhetsgranskning samt livscykelhantering av de system som tillhandahålls. Det anges också i utredningen att en viktig förutsättning är att det bedrivs ett systematiskt informationssäkerhetsarbete hos både anslutande myndigheter och leverantörsmyndigheter. Att denna typ av kontroller finns på plats blir särskilt viktigt när flera myndigheter ska nyttja it-drift hos leverantörsmyndigheten. Om detta saknas riskerar negativa konsekvenser att få stor spridning i händelse av driftstörningar eller antagonistisk verksamhet mot de tillhandahållna IT-systemen.

Polismyndigheten föreslår att författningsförslaget kompletteras med bestämmelser om ansvar för säkerhetsfrågor på motsvarande sätt som för dataskydd.

3 Digitalisering och förändrad hotbild

I avsnittet beskrivs att hotbilden blivit bredare och mer komplex, men i problembeskrivningen tas inte hänsyn till att cyberangrepp från kriminella aktörer har ökat kraftigt i antal och konsekvens de senaste åren. Hotaktörer som tillhör den organiserade brottsligheten utgör ett mycket stort problem för det svenska samhället och de myndigheter som drabbas av den brottslighet som dessa hotaktörer bedriver. Det bör tydliggöras att hoten inte enbart kommer från främmande makt, utan att de hot som svenska myndigheter ställs inför idag till stor del även kommer från aktörer inom den organiserade brottsligheten.

11.12 Utmaningar och risker med förslagen

Inför en samordnad it-drift finns ett stort behov av att berörda myndigheter samverkar kring hur informations- och begreppsmodeller samt infrastrukturen

för den tänkta it-driften ska kravställas och byggas. Polismyndighetens erfarenhet från andra samarbetsformer såsom t.ex. RIF-samarbetet är att det kan ta lång tid att uppnå samsyn. Detta perspektiv skulle kunna beskrivas tydligare som en risk i avsnittet.

Konsekvenser för Polismyndigheten

Förslagen bedöms med nuvarande utformning kunna medföra negativa konsekvenser för Polismyndigheten särskilt vad avser säkerhetsrisker.

Detta yttrande har beslutats av chefen för rättsavdelningen Gunilla Hedwall. Vid den slutliga handläggningen har deltagit juristen Jeanna Thorslund, föredragande. Rikspolischefen Anders Thornberg har informerats om remissen.

POLISMYNDIGHETEN

Gunilla Hedwall

Jeanna Thorslund

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli